

מקום להידוק
דפי השאלון

11281

משרד החינוך

אגף בכיר בחינות

מחברת בחינה

המנהל הפדגוגי

לנבחנים ולנבחנות שלום,

יש לקרוא את ההוראות בעמוד זה ולמלא אותן בדיוקנות. אי-מילוי ההוראות עלול לגרום לתקלות ואף להביא לפסילת הבחינה. הבחינה נועדה לבדוק הישגים אישיים, ולכן יש לעבוד עבודה עצמית בלבד. בזמן הבחינה אין להיעזר בזולת ואין לתת או לקבל חומר בכתב או בעל פה.

אין להכניס לחדר הבחינה חומר עזר – ספרים, מחברות, רשימות – חוץ מ"חומר עזר מותר בשימוש" המפורט בגוף השאלון או בהוראות מוקדמות של המשרד. כמו כן אין להכניס לחדר הבחינה טלפונים או מכשירים אלקטרוניים אחרים. שימוש בחומר עזר שאינו מותר יוביל לפסילת הבחינה.

לאחר סיום כתיבת הבחינה יש למסור את המחברת למשגיח ולעזוב בשקט את חדר הבחינה.

יש להקפיד על טוהר הבחינות!

הוראות לבחינה

- יש לוודא כי במדבקות הנבחן שקיבלתם מודפסים פרטיכם האישיים. אין להוסיף או לשנות שום פרט במדבקות, כדי למנוע עיכוב בזיהוי המחברת וברישום הציונים.
- אם לא קיבלתם מדבקה, יש למלא בכתב יד את הפרטים במקום המיועד למדבקות הנבחן.
- אסור לכתוב בשולי מחברת הבחינה (החלק המקווקו) משום שחלק זה לא ייסרק.
- לטייטה ישמשו אך ורק דפי מחברת הבחינה שיועדו לכך.
- אין לתלוש או להוסיף דפים. מחברת שתוגש לא שלמה תעורר חשד לאי-קיום טוהר הבחינות.
- אין לכתוב שם בתוך המחברת משום שהבחינה נבדקת בעילום שם.

בהצלחה!

מדבקת שאלון ملصقة نموذج امتحان שאלון 011281 עברית	מדבקת נבחן והתאמות ملصقة ممتحن وملاءمات <table><tr><td>שנה السنة</td><td>חודש الشهر</td></tr><tr><td>מועד موعد</td><td></td></tr><tr><td>סמל ביה"ס</td><td>מס' תעודת הזהות</td></tr><tr><td>رقم المدرسة</td><td>رقم الهوية</td></tr></table> יש להדביק כאן ↑ מדבקת נבחן (ללא שם) يجب هنا ↑ إلصاق ملصقة ممتحن (بدون اسم)	שנה السنة	חודש الشهر	מועד موعد		סמל ביה"ס	מס' תעודת הזהות	رقم المدرسة	رقم الهوية	מדבקות לנבחנים ملصقات للممتحنين
שנה السنة	חודש الشهر									
מועד موعد										
סמל ביה"ס	מס' תעודת הזהות									
رقم المدرسة	رقم الهوية									

יש לסמן במשבצת ☐ אם ניתנה מחברת נוספת
يجب الإشارة في المربع إذا أُعطِيَ دفتر إضافي
* التعلیمات باللغة العربية على ظهر الصفحة

وزارة التربية والتعليم

القسم الكبير للامتحانات

الإدارة التربوية

دفتر امتحان

تحيّة للممتحنين وللممتحنات،

يجب قراءة التعليمات في هذه الصفحة والعمل وفقاً لها بدقة. عدم تنفيذ التعليمات قد يؤدي إلى عواقب مختلفة وحتى إلى إلغاء الامتحان. أعدّ الامتحان لفحص التحصيلات الشخصية، لذلك يجب العمل بشكل ذاتي فقط. أثناء الامتحان، لا يُسمح طلب المساعدة من الغير، ولا يُسمح إعطاء أو الحصول على مواد مكتوبة أو شفوية.

لا يُسمح إدخال مواد مساعدة - كتب، دفاتر، قوائم - إلى غرفة الامتحان، ما عدا "مواد مساعدة يُسمح استعمالها" المفصلة في نموذج الامتحان أو في تعليمات مسبقة من وزارة التربية والتعليم. كما لا يُسمح إدخال هواتف خلوية أو أجهزة إلكترونية أخرى إلى غرفة الامتحان. استعمال مواد مساعدة لا يُسمح استعمالها سوف يؤدي إلى إلغاء الامتحان. بعد الانتهاء من كتابة الامتحان، يجب تسليم الدفتر للمراقب ومغادرة غرفة الامتحان بهدوء.

يجب التقيد بنزاهة الامتحانات!

تعليمات للامتحان

1. يجب التأكد بأن تفاصيلكم الشخصية مطبوعة على ملصقات الممتحن التي حصلتكم عليها. لا يُسمح إضافة أو تغيير أية تفاصيل في الملصقات، وذلك لمنع عوائق في تشخيص الدفتر وفي تسجيل العلامات.
2. في حال عدم حصولكم على ملصقة، يجب ملء التفاصيل في المكان المعدّ لملصقة الممتحن، بخطّ يد.
3. لا يُسمح الكتابة في هوامش الدفتر (في المنطقة المخططة)، لأنه لن يتم مسح ضوئي لهذه المنطقة.
4. للمسودة تُستعمل أوراق دفتر الامتحان المعدة لذلك فقط.
5. يُمنع نزع أو إضافة أوراق. الدفتر الذي يُسلم ناقصاً يُثير الشك بعدم الالتزام بنزاهة الامتحانات.
6. لا يُسمح كتابة الاسم داخل الدفتر، لأنّ الامتحان يُفحص بدون ذكر اسم.

نتمنى لكم النجاح!

מדינת ישראל
משרד החינוך

סוג הבחינה: בגרות
מועד הבחינה: קיץ תשפ"ו, 2026, מועד ב
מספר השאלון: 11281
נספחים: נספח 1 – מאמרים
נספח 2 – דף עזר

שימו לב: בבחינה במועד זה יש הנחיות מיוחדות.
יש לענות על השאלות על פי הנחיות אלה.

עברית: הבנה, הבעה ולשון

הוראות

- א. משך הבחינה: שלוש שעות וחצי.
- ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שני חלקים.
חלק ראשון	–	הבנה והבעה	–	44 נקודות
חלק שני	–	לשון	–	56 נקודות
- פרק א: שם המספר ואותיות השימוש
- פרק ב: תחביר
- פרק ג: מערכת הצורות
- יש לבחור באחד הפרקים
סך הכול	–	100 נקודות
- ג. חומר עזר מותר בשימוש: דף עזר (נספח 2).
- ד. הוראה מיוחדת: יש לענות על השאלות בגוף שאלון זה לפי ההוראות.

שימו לב: בסוף הבחינה מצורפים דפי טיוטה. אין להוסיף דפים אחרים למחברת הבחינה.

השאלות בשאלון זה מנוסחות בלשון רבים, אף על פי כן על כל תלמידה וכל תלמיד להשיב עליהן באופן אישי.

בהצלחה!

/המשך מעבר לדף/

עברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תשפ"ו, מועד ב, מס' 11281 + נספחים

חלק ראשון – הבנה והבעה (44 נקודות)

קראו את המאמרים 1–3 שבנספח 1 המצורף, וענו על כל השאלות 1–5 שלפניכם.
הקפידו על כתב ברור, על כתיב נכון, על כללי הדקדוק ועל פיסוק הגיוני.

1. לפניכם הודעה שכתבה נערה, ואחריה יש שתי תגובות.

היה לי יום עמוס מאוד בבית הספר. בתקופה האחרונה אני לחוצה כי יש עומס אדיר של מבחנים, ואני לא מצליחה להספיק הכול. אני מאוכזבת מעצמי.

תגובה 1
נשמע שאת עוברת תקופה מלחיצה מאוד, וזה טבעי להרגיש תסכול ואכזבה כשיש כל כך הרבה דרישות. הקושי שלך להספיק הכול לא אומר עלייך משהו רע. את לא לבד בתחושה הזאת. הרבה אנשים חווים עומס כזה, בייחוד בתקופות של מבחנים. אני כאן איתך, ואפשר לתכנן יחד איך לשמור על איזון בתקופה הזאת.

תגובה 2
מעניין אותי לדעת איך את מארגנת את הזמן שלך בתקופות כאלה, ואם קיבלת על עצמך יותר מדי משימות. כדאי לבנות סדר עדיפויות ברור שיבהיר לך את מידת החשיבות של כל משימה. זה גם יאפשר לך לבחון אם את מלחיצה את עצמך לשווא.

- א. על פי פסקה ד במאמר 1, קבעו בנוגע לכל אחת משתי התגובות אם היא עשויה להיות תגובה של יועצת בית הספר או תגובה של הצ'אטבוט, והקיפו את התשובה הנכונה. (2 נקודות)
- תגובה 1:** יועצת בית הספר / הצ'אטבוט
- תגובה 2:** יועצת בית הספר / הצ'אטבוט
- ב. בחרו באחת מן התגובות, ונמקו את קביעתכם על פי פסקה ד. העתיקו מן התגובה שבחרתם משפט אחד שישמש דוגמה לנימוק שכתבתם. (4 נקודות)
- התגובה שבחרתי: **תגובה 1 / תגובה 2**
- נימוק:
- דוגמה:

עברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תשפ"ו, מועד ב, מס' 11281 + נספחים

2.

על פי מאמרים 1–3, מהי הביקורת בנוגע לסיוע שמעניקה הבינה המלאכותית בתחום הנפשי?
הקיפו את התשובה הנכונה. (4 נקודות)

(1)

האמפתיה שמעניקה הבינה המלאכותית למטופלים היא מדומה ואינה אמיתית.

(2)

יותר ויותר אנשים מעדיפים להיעזר בכלי בינה מלאכותית ובצ'אטבוטים.

(3)

הבינה המלאכותית לא נועדה לתמוך בבריאות הנפש.

(4)

הסיוע שמעניקה הבינה המלאכותית אינו כולל מתן עצות.
3.

א. בפסקה ד במאמר 2 נכתב כי לבינה המלאכותית יש סגנון כתיבה מרצה.
העתיקו ממאמר 3 משפט אחד המוכיח זאת. (4 נקודות)
- ב.

על פי ד"ר לירז מרגלית, כותבת מאמר 3, הסבירו מהי הסכנה בסגנון כתיבה מרצה. (4 נקודות)
4.

בשלושת המאמרים הכותבות משתמשות בשאלות מסוגים שונים שתפקידהן שונים.
לפניכם ארבע שאלות מן המאמרים.

(1)

האם אפשר להיעזר בבינה המלאכותית בתחום בריאות הנפש? (מאמר 1, פסקה ב)

(2)

האם צ'אטבוטים יכולים להחליף את המטפל האנושי המעניק אמפתיה ויוצר קשר אישי? (מאמר 1, פסקה ג)

(3)

מדוע כדאי לנו בכלל לטרוח לפתח מערכות יחסים חדשות? (מאמר 2, פסקה ח)

(4)

לשם מה היא עושה זאת? (מאמר 3, פסקה ב)

א.

מבין ארבע השאלות הקיפו את השאלה יוצאת הדופן מבחינת התפקיד שלה במאמר. (2 נקודות)

ב.

נמקו את קביעתכם. (2 נקודות)
- עמוד 5

/המשך בעמוד 6/

עברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תשפ"ו, מועד ב, מס' 11281 + נספחים

5. מטלת כתיבה (22 נקודות)

לקראת שבוע "אינטרנט בטוח" התבקשתם לכתוב סקירה בנושא השימוש בכלי בינה מלאכותית.

על פי **מאמרים 1–2**, כתבו סקירה, והציגו בה את ה**סיבות** שבגללן אנשים מעדיפים להשתמש בכלי הבינה המלאכותית **לשם קבלת סיוע נפשי** ואת ה**בעיות** שבשימוש בכלים אלה למטרה זו.

כתבו בהיקף של 100–200 מילים.

הקפידו על דרכי מסירה מקובלות ועל אזכור מקורות המידע בגוף הסקירה ובסופה (ביבליוגרפיה).

השתמשו בעמוד זה ובעמוד הבא לכתובת טיוטה, ואת הסקירה כתבו בעמוד 8.

טיוטה

[illegible]

עברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תשפ"ו, מועד ב, מס' 11281 + נספחים

טיוטה

עברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תשפ"ו, מועד ב, מס' 11281 + נספחים

סקירה

שימו לב: שאלה 6 בעמוד הבא.

עברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תשפ"ו, מועד ב, מס' 11281 + נספחים

חלק שני – לשון (56 נקודות)

בחלק זה שלושה פרקים. ענו על ארבע שאלות סך הכול, כמפורט להלן (לכל שאלה – 14 נקודות).
תוכלו לענות על ארבע השאלות מתוך **שאלות 6–11** (פרק א – שם המספר ופרק ב – תחביר)
או מתוך שאלות 6, 12–16 (פרק א – שם המספר ופרק ג – מערכת הצורות).
שימו לב: בכל שאלה שתבחרו, ענו על כל הסעיפים.

פרק א: שם המספר ואותיות השימוש

6. א.
- לפניכם משפטים, ובהם אפשרויות להגיית שם המספר ואותיות השימוש וכן מספרים מודגשים.
הקיפו את הצורה הנכונה מבין האפשרויות המוצעות להגיית שם המספר ואותיות השימוש, וכן כתבו במילים את המספרים המודגשים (אין צורך לנקד).
• בשנת אלפיים עשרים ושתים / עשרים ושנים / עשרים ושתים / עשרים ושנים
הושק הצ'אט GPT. המודל האחרון שלו – GPT 5 – הושק ב שמיני / שמונה / שמונה באוגוסט 2025.
• היכולת להבחין בין מענה אנושי ובין מענה מצ'אטבוט נהפכה למיומנות חשובה בעבור בני האדם במאה ה- 21.
• במרשתת התפרסמו יותר מ- 5,044 תגובות בנוגע לשימוש בכלי הבינה המלאכותית בתחום בריאות הנפש.
• שלוש / שלוש / שלשת החששות שהביעו המשתמשים בבינה המלאכותית היו הצגת מידע שאינו אמין, תקשורת שאינה אותנטית וחשיפת מידע אישי.
• בני 18 – 21 משתמשים בצ'אטבוטים לתמיכה נפשית פי 2 מתלמידי תיכון.
• את מאמר מספר 1 כתבה גל פרלמן.

ב. לקראת יום העברית תשפ"ו הזמינה האקדמיה ללשון העברית את הציבור לבחור את מילת השנה. לפניכם טבלה, ובה כמה מתוצאות ההצבעה.

המילה	הביתה	בינה מלאכותית	תקווה	נרמול
שיעור הבוחרים במילה	25%	15%	14%	7%

עיינו בטבלה, וענו על שתי השאלות (1)–(2). על כל אחת מן השאלות כתבו תשובה מלאה, ואת המספרים מן הטבלה כתבו במילים.

- (1) כמה אחוזים מן המשתתפים בסקר בחרו בצירוף "בינה מלאכותית" למילת השנה?
- (2) כמה אחוזים מן המשתתפים בסקר בחרו במילה "נרמול" למילת השנה?

עברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תשפ"ו, מועד ב, מס' 11281 + נספחים

פרק ב: תחביר

7. א. לפניכם שלושה משפטים, ובכל אחד מהם מסומנת מילה.
- I. כלי הבינה המלאכותית עשויים להפחית סימני דיכאון וחרדה, עם זאת על פי התפיסה המקובלת, שימוש קבוע בכלים אלה אינו חלופה לטיפול אנושי.
- II. כאשר צעירים משתמשים בצ'אטים מבוססי בינה מלאכותית, הם כותבים בדרך כלל פניות אישיות הנוגעות לקבלת החלטות.
- III. את התשובות של המומחים ושל הצ'אטבוט דירגו חוקרים מתחום הפסיכולוגיה בלי ידיעת מקור התשובות.
- ציינו ליד כל אחד מן המשפטים את הסוג התחבירי שלו.
- אם המשפט מורכב, תחמו את הפסוקית או הפסוקיות, וכתבו את התפקיד התחבירי של כל פסוקית.
 - אם המשפט הוא משפט איחוי (מאוחד/מחובר), תחמו את איבריו.
- ב. לפניכם טבלה, ובה המילים המסומנות בקו במשפטים I–III. כתבו ליד כל מילה בטבלה מהו חלק הדיבור שאליו היא שייכת ואת התפקיד התחבירי שלה.

	חלק הדיבור	התפקיד התחבירי
קבוע (משפט I)		
נוגעות (משפט II)		
חוקרים (משפט III)		

עברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תשפ"ו, מועד ב, מס' 11281 + נספחים

8. א. לפניכם שלושה משפטים.

I. המובילים הפכו את השולחן לצורך פירוקו.

II. הצ'אטבוט נהפך לחברי הטוב ביותר.

III. בימינו הבינה המלאכותית הופכת את הקערה על פיה בתחום חיפוש המידע.

בכל משפט מתחו קו מתחת לנשוא.

ב. לפניכם שני משפטים, ובכל אחד מהם המילה "יש" מסומנת בקו.

– לשם הגנה על המטופלים יש להתחשב בנושאי פרטיות וסודיות.

– יש שלושה סוגים של אמפתיה: קוגניטיבית, רגשית ומוטיבציונית.

כתבו ליד כל משפט מילה שיכולה להחליף את המילה "יש" בלי לשנות את משמעות המשפט.

ג. לפניכם שני משפטים, ובכל אחד מהם מילה המסומנת בקו.

– לפגישה עם מטפל אנושי אין תחליף.

– שיחה עם צ'אטבוט אינה תחליף לפגישה עם פסיכולוג.

כתבו ליד כל משפט את התפקיד התחבירי של המילה המסומנת בקו.

ד. לפניכם איור המציג דרשיח משעשע בין נער לאביו.

(האיור נוצר באמצעות בינה מלאכותית)

(1) לאיזה חלק דיבור שייכת המילה "מקרר"

בפנייה של הנער לאביו?

(2) לאיזה חלק דיבור שייכת המילה "מקרר"

על פי תשובת האב?

ה. לפניכם משפט פשוט. המירו אותו במשפט מורכב בקשר לוגי מתאים.

הבינה המלאכותית יכולה להפנות את המשתמש לאיש מקצוע במקרה של זיהוי מצוקה נפשית.

עברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תשפ"ו, מועד ב, מס' 11281 + נספחים

9. א. לפניכם משפט מורכב שפסוקיותיו נתחמו.

←

השימוש בצ'אטבוטים ובכלים טכנולוגיים אחרים חוסך למשתמש זמן ומאמץ, משום שהוא פוטר אותו

→

מן התהליך המורכב והמתיש של חיפוש מטפל, שכולל מפגשים ראשוניים מרובים ובדיקות התאמה.

- (1) ציינו מעל כל פסוקית את התפקיד התחבירי שלה.
- (2) העתיקו מן המשפט לטבלה ארבעה חלקים כוללים לפי התפקיד התחבירי שלהם.

מושא כולל	לואי כולל

ב. לפניכם משפט.

- בשל זמינותה אנשים רבים משתמשים יום־יום בבינה המלאכותית.
- (1) נתחו את המשפט: ציינו מעל המילים את התפקידים התחביריים שלהן.
- (2) המירו את המשפט במשפט איחוי (מאוחד/מחובר) בעל אותה המשמעות.

עברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תשפ"ו, מועד ב, מס' 11281 + נספחים

10. א. לפניכם קטע קצר, ובו שני משפטים.

בזכות האמפתיה, הזדהות עמוקה עם רגשותיו של האחר, התעצבו הקשרים האנושיים. במחקר שעסק באמפתיה הוצעו שלושה סוגים שונים של אמפתיה: אמפתיה קוגניטיבית, אמפתיה רגשית ואמפתיה מוטיבציונית.

השלימו את הטבלה שלפניכם:

- העתיקו מכל משפט את התמורה שבו.
- העתיקו מכל משפט את המילה או המילים שהתמורה ממירה.
- ציינו את התפקיד התחבירי של המילה או המילים שהתמורה ממירה.

התמורה	המילה או המילים שהתמורה ממירה	התפקיד התחבירי של המילה או המילים שהתמורה ממירה

ב. לפניכם שני משפטים מורכבים, ובכל אחד מהם המילה "מי" מוגדלת.

I. החוקרים בדקו מי קיבל דירוג גבוה יותר במדדי האמפתיה וההקשבה.

II. מי שמשתמש בבינה המלאכותית לקבלת תמיכה רגשית, מוותר על פרטיותו.

(1) בכל אחד מן המשפטים תחמו את הפסוקית שפותחת במילה "מי", וציינו מעל כל פסוקית את התפקיד התחבירי שלה.

(2) מהו התפקיד התחבירי של המילה "מי" במשפט I? _____

ג. לפניכם משפט.

כלי הבינה המלאכותית מסייעים לנו לא רק בהפחתה של תחושת הבדידות, אלא גם בהענקת תחושת ביטחון.

המירו את המשפט הנתון במשפט חדש בלי להשתמש במבנה של "לא... אלא...". שמרו על משמעות המשפט.

עברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תשפ"ו, מועד ב, מס' 11281 + נספחים

11. א. לפניכם קטע קצר, ובו שני משפטים.
לטענת הפסיכולוגים, הבעת אמפתיה מובילה לתוצאות חיוביות בטיפול נפשי. עם זאת האמפתיה של הבינה המלאכותית, למרבה הצער, אינה אמיתית.
(1) מתחו קו מתחת לשני ההסגרים בקטע.
(2) העתיקו מאחד המשפטים הסגר אחד, וציינו את תרומתו למשמעות המשפט.
ההסגר: _____ התרומה: _____
(3) המירו רק את המשפט הראשון בקטע במשפט מורכב בעל פסוקית נשוא.

- ב. לפניכם שלושה משפטים, ובכל אחד מהם הצירוף "הבינה המלאכותית" מסומן בקו. כתבו מעל כל אחד מן הצירופים המסומנים בקו את התפקיד התחבירי שלו.
I. ביישומונים רבים שולבה הבינה המלאכותית לשם שיפור חוויית המשתמשים.
II. בלי הבינה המלאכותית תחומי בריאות רבים לא יוכלו להתפתח מבחינה טכנולוגית.
III. מחקרים בדקו אם התגובות של הבינה המלאכותית הן אמפתיות.
ג. לפניכם משפט מורכב.
בכתבה תוארו מקרים שבהם אנשי רפואה נתנו המלצות שגויות למטופלים על פי מידע שקיבלו מצ'אטבוטים.
פרקו את המשפט לשלושה משפטים פשוטים, על פי סדר האירועים.
(1) _____
(2) _____
(3) _____

עברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תשפ"ו, מועד ב, מס' 11281 + נספחים

פרק ג: מערכת הצורות

12. א. לפניכם קטע, ובו פעלים מודגשים.

בשנים האחרונות פותחו תוכנות המדמות מענה אנושי ומבוססות על בינה מלאכותית. תוכנות אלה **מְכַרֹּת** לכולנו בשם "צ'אטבוטים", והשימוש בהן **נְפוֹץ** בכל העולם. הן **תִּכְנְנוּ** להביע אמפתיה, כלומר לגרום למשתמשים להרגיש שהן **מְזִדְהוֹת** איתם ומרגישות חמלה כלפיהם. יוצרי התוכנות מקווים שהן **יוֹעִילוּ** למשתמשים כי הן **עֲשׂוּיֹת** להפחית חרדה.

בטבלה שלפניכם נתחו את הפעלים המודגשים – ציינו את השורש ואת הבניין של כל פועל.

הפועל	השורש	הבניין
מְכַרֹּת		
נְפוֹץ		
תִּכְנְנוּ		
מְזִדְהוֹת		
יוֹעִילוּ		
עֲשׂוּיֹת		

ב. לפניכם ארבעה צירופים, ובכל אחד מהם שם מודגש.

בִּינָה מלאכותית, **הַבְנָיָה** חברתית, **הַתְּבוּנוֹנוֹת** פנימית, **תְּבוּנָה** אנושית

(1) הקיפו את השם יוצא הדופן מבחינת השורש, וציינו את השורש שלו. _____

(2) ציינו את השורש המשותף לשלושת השמות האחרים. _____

ג. לפניכם משפט, ובו פועל מודגש.

הצלחת הטיפול **נִזְקְפָה** לזכותו של הצוות המטפל.

הקיפו את צורת העתיד של הפועל **נִזְקְפָה**.

תִּזְקַר, תִּזְדַּקַּר, תִּזְקֶר, תִּזְקֶר

עברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תשפ"ו, מועד ב, מס' 11281 + נספחים

13. א. לפניכם קטע, ובו צורות פועל מודגשות.

מי שהמציא את הצ'אטבוט לא האמין שאנשים יעדיפו שיחה איתו על שיחה עם חבר אנושי.
כאשר מתעוררות בעיות, אנשים נוטים להיעזר בצ'אטבוט, משום שהוא מכיר אותם היטב
ויכול לדעת מה בדיוק הם רוצים לשמוע.

(1) ליד כל צורת פועל מודגשת כתבו את השורש שלה.

המציא השורש: _____
מתעוררות השורש: _____
לדעת השורש: _____
רוצים השורש: _____

(2) מבין צורות הפועל המודגשות בקטע, הקיפו את שתי הצורות הנוטות בבניין פעל (קל).

(3) כתבו פועל מן השורש של שם הפועל לדעת בבניין פיעל בזמן הווה ביחיד. _____

(4) לפניכם רשימת מילים.

מצוי, מוצא, תמצית, יציאה

הקיפו את המילה שגזורה מאותו השורש של הפועל המציא.

ב. לפניכם שני משפטים, ובכל אחד מהם יש פועל מודגש.

• צ'אטבוט הוא תוכנה לניהול שיחות המבססת על בינה מלאכותית.

• כלי בינה מלאכותית מאבחנים בדיוקנות את המצב הרגשי של המשתמש.

(1) מבין הפעלים המודגשים העתיקו את הפועל הפעיל, וציינו את השורש ואת הבניין שלו.

הפועל הפעיל: _____ השורש: _____ הבניין: _____

(2) מבין הפעלים המודגשים העתיקו את הפועל הסביל, וציינו את השורש ואת הבניין שלו.

הפועל הסביל: _____ השורש: _____ הבניין: _____

עברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תשפ"ו, מועד ב, מס' 11281 + נספחים

14. א. לפניכם משפט, ובו שלוש מילים מודגשות.

בְּטוֹיִים בּוֹטִים אינם משמשים **בוֹטִים** שנועדו לתת מענה נפשי.

(1) מבין המילים המודגשות, הקיפו את המילה שמקורה בלעז.

(2) ציינו מעל שתי המילים האחרות את השורש של כל אחת מהן.

ב. לפניכם משפט, ובו שם מודגש.

גם **מִבֵּט** יכול להביע אמפתיה.

(1) ציינו את השורש של השם **מִבֵּט**.

(2) הקיפו את המשקל של השם **מִבֵּט**.

מִקְטָל, קִטְל, קִטְלָה, מִקְטָל

(3) כתבו פועל מן השורש של השם **מִבֵּט** בבניין הפעיל, בעתיד, בגוף מדבר.

ג. לפניכם משפט, ובו שני פעלים מודגשים.

הבינה המלאכותית מתוכנתת **לְהַשִּׁיט** / **לְהוֹשִׁיט** לנו עזרה בכל בעיה שאנו מפנים אליה.

הקיפו את הפועל המתאים להקשר של המשפט.

ד. לפניכם שני משפטים, ובכל אחד מהם מילה מודגשת.

• שימוש רב בצ'אטבוט **מִשְׁחִית** את המיומנויות החברתיות של האדם.

• הצ'אטבוט מביע אמפתיה ל**מְרֵאִית** עין בלבד.

ציינו ליד כל משפט את התפקיד של האות תי"ו המוגדלת בכל מילה מודגשת: שורשית או מוספית.

ה. לפניכם משפט, ובו שתי מילים מודגשות.

הגולשת ביקשה מן החזאית: **גְּלִי**⁽¹⁾ לי אם מחר יהיה הים **גְּלִי**⁽²⁾.

(1) השלימו את המשפט שלפניכם.

הפועל **גְּלִי**⁽¹⁾ גזור מן השורש _____ ונוטה בבניין _____.

ובזמן / דרך _____.

(2) ציינו את משמעות הצורן הסופי בשם **גְּלִי**⁽²⁾.

עברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תשפ"ו, מועד ב, מס' 11281 + נספחים

15. א. לפניכם משפט, ובו מודגשות מילים בצורת הבינוני.

הבינה המלאכותית **מְזַהָה** את המצב הרגשי של ה**מְשַׁתְּמָשִׁים**, והיא אינה **מְתַקֶּשֶׁה** ליצור אצלם

אמון **מְלֵא** ביכולות שלה.

(1) ציינו מעל כל מילה מודגשת את חלק הדיבור שאליו היא שייכת.

(2) ציינו את הבניין של כל אחת מן המילים האלה:

מְזַהָה _____ מְלֵא _____

ב. לפניכם ארבעה צירופים, ובכל צירוף שני שמות פעולה.

- הוֹדַעַת אֲזַהָרָה _____
- הַפְעַת הַתְנַצְלוֹת _____
- הַמְצְאוֹת הוֹכַחָה _____
- שְׁחִזוֹר קְבֵלָה _____

הקיפו את שני הצירופים שבהם שני שמות הפעולה נוטים באותו הבניין, וציינו ליד כל צירוף שהקפתם את הבניין המשותף לשני השמות.

ג. לפניכם רשימת שמות פעולה.

הַתְעָרוֹת, עֲרַעוֹר, הָעֲרָה, יַעְרוֹי

- כתבו מעל כל שם פעולה את השורש שלו.
- הקיפו את שני שמות הפעולה שנוטים באותו הבניין.

עברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תשפ"ו, מועד ב, מס' 11281 + נספחים

(האיור נוצר באמצעות בינה מלאכותית)

16. א. לפניכם בדיחה משעשעת.

המילה **מְרִיחָה** משמשת בבדיחה גם בתפקיד שם עצם וגם בתפקיד פועל. השלימו את הטבלאות שלפניכם.

המילה מְרִיחָה בתפקיד שם עצם	
השורש	המשקל

המילה מְרִיחָה בתפקיד פועל	
השורש	הבניין

ב. לפניכם שלושה שמות.

מְגִדְלוֹר, זֶרְקוֹר, מִישוֹר

- (1) הקיפו את השם יוצא הדופן מבחינת דרך התצורה שלו.
- (2) ציינו את דרך התצורה המשותפת לשמות האחרים.

ג. לפניכם משפט, ובו שני שמות מודגשים שהצורנים הסופיים בהם מוגדלים.

לכלי הבינה המלאכותית **הַטְּיוֹת** המשפיעות על **אַיכוּת** השיחה בינם ובין המשתמשים. ציינו מעל כל שם מודגש את משמעות הצורן הסופי המוגדל שבו.

ד. לפניכם רשימת שמות.

חֶלְלִית, תַּפְנִית, עֶבְרִית, אֲרוֹנִית

- (1) הקיפו את השם שדרך התצורה שלו היא שורש ומשקל.
- (2) מעל כל אחד מן השמות האחרים ציינו את משמעות הצורן הסופי.

ה. לפניכם ארבעה שמות.

מְלוּכָה, מְלוּנָה, מְבוּכָה, מְחוּגָה

- (1) הקיפו את השם יוצא הדופן מבחינת המשקל.
- (2) ציינו את המשקל שלו.

/בהמשך דפי טיוטה/

עברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תשפ"ו, מועד ב, מס' 11281 + נספחים

טיוטה

[illegible]

This image shows a blank sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

עברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תשפ"ו, מועד ב, מס' 11281 + נספחים

עברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תשפ"ו, מועד ב, מס' 11281 + נספחים

"איתך בכל מקום, גם בבגרות.
בהצלחה, מועצת התלמידים והנוער הארצית"

"معك في كل مكان، وفي البجروت أيضًا.
بالنجاح، مجلس الطلاب والشبيبة القطري"

**נספחים: נספח 1 – מאמרים ונספח 2 – דף עזר
לשאלון עברית: הבנה, הבעה ולשון
11281, קיץ תשפ"ו, 2026, מועד ב**

נספח 1 – מאמרים

לפניכם שלושה מאמרים. קראו אותם, וענו על השאלות בשאלון המחברת המצורף.

מאמר 1

בטיפול עם בינה מלאכותית?

מאת גל פרלמן

פסקה א עד לא מזמן הרעיון של ניהול שיחה קולחת עם מחשב נשמע לנו מדע בדיוני. אולם עם כניסתו של צ'אט GPT לחיינו, לפני כשנתיים, שיחה כזאת אפשרית כיום. צ'אט GPT הוא צ'אטבוט (או בוט) – תוכנה לניהול שיחות המבוססת על בינה מלאכותית – ואנשים משתמשים בו ובדומים לו בכל יום. הם משוחחים איתו ופונים אליו בשאלות בתחומים שונים, החל בידע כללי וכלה בנושאים ספציפיים, ובהם נושאים רפואיים.

פסקה ב האם אפשר להיעזר בבינה המלאכותית בתחום בריאות הנפש? לכאורה עשויים להיות לכך יתרונות רבים, למשל זמינות ונגישות, עלות נמוכה וייעוץ מותאם אישית. כלי הבינה המלאכותית מבוססים על מסדי נתונים גדולים, ולכן הם יכולים לאבחן בדיוקנות את המצב הנפשי של המטופל ולהפחית את מספר האבחנות השגויות.

פסקה ג אולם האם צ'אטבוטים יכולים להחליף את המטפל האנושי המעניק אמפתיה ויוצר קשר אישי? כדי להשיב על שאלה זו, יש להגדיר תחילה מהי אמפתיה. אמפתיה היא היכולת לזהות את צרכיו של האחר, להזדהות איתו ולהרגיש כלפיו חמלה ואכפתיות. הבעת אמפתיה מובילה לתוצאות חיוביות בטיפול נפשי. מידת האמפתיה שהמטופל חש מצד המטפל קשורה קשר הדוק במידת ההצלחה של הטיפול.

פסקה ד חוקרים מאחת המכללות בארץ רצו לבדוק עד כמה תגובותיה של הבינה המלאכותית נחשבות לאמפתיות בעיני בני האדם. החוקרים אספו 150 שאלות ותשובות שפורסמו בפורום מיוחד של מטפלים מקצועיים בתחום בריאות הנפש, וביקשו גם מצ'אט GPT להשיב על אותן השאלות. לאחר מכן ביקשו החוקרים משני מומחים בפסיכולוגיה לדרג את התשובות הן של המטפלים הן של הצ'אט לפי מדדים שונים. המומחים לא ידעו מה הן התשובות "האנושיות" ומה הן התשובות של הבינה המלאכותית. מתוצאות המחקר עולה שהתשובות שסיפקה הבינה המלאכותית נחשבו לאמפתיות יותר בהשוואה לתשובות של המטפלים האנושיים. הכלים הטיפולים שבהם

* מעובד על פי פרלמן, ג' (16 במרץ 2025). בטיפול עם בינה מלאכותית? אתר מכון דוידסון לחינוך מדעי, הזרוע

החינוכית של מכון ויצמן למדע. אוזר מ"ר davidson.org.il.

השתמשה הבינה המלאכותית היו בעיקר אסטרטגיות תמיכה, כגון הבעת אמפתיה, עידוד והענקת תחושות של הכלה וביטחון. לעומת זאת המטפלים האנושיים נטו יותר לתת עצות, למסור מידע, לעודד את הפונה לעסוק בחקירה עצמית ולנתח דפוסים שמקשים עליו להתמודד ביעילות עם מצבים שונים.

תוצאות המחקר הזה תואמות לתוצאות של מחקרים קודמים שמצאו כי הבינה המלאכותית נחשבה לבעלת אמפתיה רבה יותר בהשוואה למטפל אנושי, רק כאשר הפונה לא ידע שהתגובה היא של הבינה המלאכותית. לעומת זאת כשהפונה ידע שהתגובה היא של הבינה המלאכותית התוצאה הייתה הפוכה: המטפל האנושי נחשב לאמפתי יותר. הסיבה לכך היא שבני אדם מעריכים את החום ואת תשומת הלב האנושיים הייחודיים שמושקעים בהם, בניגוד לבינה המלאכותית שאינה משקיעה משאבים מיוחדים ומגיבה לכולם באופן דומה.

הבינה המלאכותית מסוגלת לזהות את המצב הרגשי של הזולת, לכן היא נחשבת לאמפתית בעיני המשתמשים, אך בפועל היא רק מחקה אמפתיה. בינה מלאכותית אינה יכולה לחוות את החוויה הרגשית של המטופל ולהפגין אכפתיות ודאגה אמיתיות כלפיו.

כבר היום יש כלי בינה מלאכותית שמטרתם לתמוך בבריאות הנפש. הם יכולים לתת מענה ראשוני מספק לפניות של משתמשים, לשוחח איתם ולהשלים את הטיפול האנושי. לפי מחקרים שמסתמכים על מקרים מעטים, הכלים האלה יכולים להפחית תסמיני דיכאון וחרדה.

עם זאת מסקן בנושא השימוש בבינה המלאכותית לצורך תמיכה בבריאות הנפש עולה כי רוב המשתתפים שוללים שימוש בבינה המלאכותית: כ-80 אחוזים מן המבוגרים בארצות הברית לא היו רוצים להשתמש בבינה המלאכותית, אילו היו זקוקים לתמיכה נפשית; 46 אחוזים אומרים שלדעתם אפשר להשתמש בצ'אטבוטים רק אם פונים גם לאיש מקצוע, ולא במקומו.

אנשי מקצוע בתחום הפסיכולוגיה מזהירים מפני סכנות הטמונות בשימוש בכלי בינה מלאכותית. הצ'אטבוט עלול להשתמש במידע שאנחנו מספקים לו, ובאמצעותו להשפיע על ההחלטות שלנו על פי ההגדרות שלו, ולא דווקא בהתאמה לצרכים שלנו. כשאנחנו חשים שהסביבה ידידותית, אנחנו ערים פחות להשפעות האפשריות האלה. סכנה נוספת היא תגובות לא הולמות של הצ'אט, כמו מניפולציות והטרדות, שעלולות להזיק בעיקר למי שפגיע מבחינה רגשית. שילוב של בינה מלאכותית בטיפול מצריך נקיטת זהירות בנושאים של פרטיות, שקיפות והגנה על המטופל.

מאמר 2

השותפה הסמויה: כך הבינה המלאכותית חודרת לחיינו

מאת עדי פרנקנברג

פסקה א בעידן הנוכחי הטכנולוגיה הולכת ומשתלטת לנו על המרחבים הנפשיים והאישיים שנחשבו פעם לטריטוריה אנושית בלבד. בעבר הטכנולוגיה רק עזרה לנו לנהל את חיי היום-יום, ואילו כיום אנו פונים אליה כדי שתנתח, תתווך ואף תשפוט את הרגשות ואת הכוונות שלנו ושל הקרובים לנו ביותר.

פסקה ב השימוש בבינה המלאכותית על צורותיה השונות תפס תאוצה בשלוש השנים האחרונות. הבינה המלאכותית משפיעה בין היתר על מערכות יחסים ומעצבת אותם. במאמר שפורסם בזמן האחרון בכתב עת אמריקני נכתב כי השימוש הנפוץ ביותר בבינה המלאכותית (כגון צ'אטבוט או דמות וירטואלית) הוא לצורך קבלת תמיכה פסיכולוגית ולצורך יצירת תחושה של חברות. מטרת מפתחי הצ'אטבוט היא לספק למשתמשים תחושת ליווי בפעולות היום-יומיות וכן תחושה של אמפתיה ואוזן קשבת, אך לא בהכרח במסגרת של טיפול רשמי. התוכנה מספקת מענה על צרכים רגשיים – כמו בדידות, חרדה, דיכאון – באמצעות נוכחות תומכת ואמפתית, טכנולוגית בעיקרה.

פסקה ג הצורך בכלי הבינה המלאכותית לטטרות טיפול הוא ברור. בניגוד למטפל אנושי, הבינה המלאכותית זמינה בכל שעה, בלי הגבלה של זמן או מקום, ואינה כפופה למגבלות המקובלות של משך פגישה טיפולית. נגישותה אף מגבירה את הרצון להשתמש בה. נוסף על כך השימוש בה לרוב אינו כרוך בתשלום, ובמקרים שנדרש בהם תשלום – הוא נמוך בהרבה בהשוואה לטיפול פסיכולוגי מקצועי, שדורש מלבד השקעה כספית גם התחייבות לטיפול מתמשך.

פסקה ד השימוש בצ'אטבוטים ובכלים טכנולוגיים אלה חוסך למשתמש זמן ומאמץ. הוא פוטר אותו מן התהליך המורכב והמתיש של איתור מטפל מתאים, הכולל כמה מפגשי התאמה ראשוניים עם מגוון מטפלים. יתרה מכך הצ'אטבוטים מתוכנתים מראש לנקוט סגנון כתיבה מרצה, המאפשר בדרך כלל התאמה מיידית לכל אדם, לכל צורך ולכל מצב רגשי.

* מעובד על פי פרנקנברג, ע' (18 במאי 2025). השותפה הסמויה: כך הבינה המלאכותית חודרת למערכות היחסים שלנו. **הארץ**.

- פסקה ה על אף היתרונות הרבים של השימוש בכלי הבינה המלאכותית לצורכי טיפול, יש בו גם לא מעט חסרונות. ראשית, מדובר בויתור מרצון על פרטיות ועל סודיות, שכן מידע אישי ורגיש עלול להיאגר או לשמש לצרכים אחרים, ולעיתים אף לעבור לגורמים אחרים.
- פסקה ו כמו כן מכיוון שהמערכת תמיד זמינה, עלולה להיווצר תלות רגשית של המשתמשים בה. השיחות והמפגשים החוזרים והאין־סופיים עם מערכות אלה עלולים לדלל את הצורך בתמיכה אנושית, והתוצאה היא קרבה רגשית מדומה.
- פסקה ז מצב זה עלול למנוע מן המשתמשים לפתח מיומנויות התמודדות בעצמם. היכולת של המשתמשים לפתח הבנה פנימית עצמאית של רגשות וכן יכולתם להתמודד עם חוויות רגשיות מורכבות בלי עזרה של גורם טכנולוגי חיצוני, עלולות להיפגע. בסופו של דבר הטכנולוגיה הזאת מציעה לא יותר מאשליה של אמפתיה, אינטימיות והכלה.
- פסקה ח כך נוצרת תחרות חדשה בין תוכנה שעשויה להבין אותנו היטב ובין חבר קרוב. כשיש כבר מישהו שמבין אותנו טוב כל כך, מדוע כדאי לנו בכלל לטרוח לפתח מערכות יחסים חדשות? וכך, בפעם הבאה שיתעוררו מחלוקת או אי־הסכמה, יהיה אפשר לחסוך את התהליך של הבירור הרגשי ולפנות לבינה המלאכותית. הרי היא כבר מכירה אותנו טוב מספיק כדי לדעת מה בדיוק אנחנו רוצים לשמוע.

מאמר 3

החשש הגדול של האנושות צריך להיות מהאמפתיה של הבינה המלאכותית

מאת ד"ר לירז מרגלית

פסקה א בני נוער וצעירים משתמשים בבינה מלאכותית, ולעיתים מעדיפים להתיעץ איתה אפילו יותר מלהתייעץ עם הורים, מורים או דמויות אחרות בעלות סמכות. הנתונים האלה מטרידים מבחינה פסיכולוגית: רבים מתייעצים עם הבינה המלאכותית לא משום שהיא חכמה יותר, אלא משום שהיא זמינה, לא שיפוטית, והכי חשוב – היא אינה דורשת מהם להתמודד עם מציאות מורכבת.

פסקה ב התגובות של הבינה המלאכותית עקביות, רגועות, מחזקות, ובעיקר אינן מעוררות מחלוקת. הבינה המלאכותית לומדת כל הזמן את מה שאנחנו רוצים לשמוע ממנה. לשם מה היא עושה זאת? מטרתה היא שנישאר בפלטפורמה ושלא נסיים את השיחה איתה. לעומת זאת בשיחה אנושית רגילה, תמיד יהיה רגע שבו מישהו יאמר משהו שלא נוח לנו לשמוע, או יציע זווית שאנחנו לא רוצים לראות. הבינה המלאכותית אינה מאתגרת עמדות, אלא משקפת אותן בצורה חכמה ומעודנת.

פסקה ג מבחינה התפתחותית שיח כזה בעייתי, בייחוד בגיל ההתבגרות. זהו השלב שבו בני נוער אמורים לתרגל בדיוק את מה שאין בשיח עם הבינה המלאכותית: הקשבה למשוב לא נוח, התמודדות עם אכזבות והבנה שאנשים שונים רואים את אותו המצב אחרת. התפתחות נפשית, חוסן רגשי ויכולת קבלת החלטות לא נבנים רק מתיקוף רגשותיו⁽¹⁾ של בן השיח. הם נבנים גם מעימות, מחוסר הסכמה ומן היכולת להבין מציאות מורכבת. היכולת להבין שלאנשים אחרים יש עולם פנימי שונה משלנו היא גם מיומנות שכלית חשובה וגם הבסיס לאמפתיה. הבינה המלאכותית, לעומת זאת, שואפת לצמצם אי־נוחות. זו לא תקלה, כך היא מתוכננת.

פסקה ד השאלה אינה אם הבינה המלאכותית תחליף בני אדם. היא לא. השאלה היא מה יקרה ליכולת שלנו לשאת מורכבות, אי־ודאות וביקורת, אם נתרגל לקבל הכוונה ממערכת שמדמה הקשבה ואמפתיה, אבל אינה באמת מעמדת אותנו עם דעות מנוגדות. בסופו של דבר, הבגרות הנפשית אינה מתפתחת מתשובות טובות, אלא מן היכולת להבין שלא לכל שאלה יש פתרון מייד.

פסקה ה מה שמדאיג זה לא רק שהבינה המלאכותית זמינה לכל שאלה, אלא שהיא גם מאמנת אותנו לצפות שהעולם תמיד יתאים את עצמו אלינו, ולא להפך.

* מעובד על פי מרגלית, ל' (27/12/2025). החשש הגדול של האנושות צריך להיות מהאמפתיה של הבינה המלאכותית.

מעריב. אוחזר מ־maariv.co.il.

(1) תיקוף רגשות – הקביעה שרגש, מחשבה או התנהגות של אדם אחר הם לגיטימיים והגיוניים.

נספח 2 – דף עזר

טבלת התנועות

	התנועות הקטנות	התנועות הגדולות	התנועות החטופות
a	פתח □	קמץ □	חטף פתח □
e	סגול □	צירי חסר □ י צירי מלא □	חטף סגול □
i	חיריק חסר □	י חיריק מלא □	
o	קמץ קטן □	חולם חסר □ חולם מלא □	חטף קמץ □
u	קובוץ □	ו שורוק □	

טבלת הגופים

	גוף ראשון	גוף שני	גוף שלישי
יחיד	מדבר	נוכח	נסתר
יחידה	מדברת	נוכחת	נסתרת
רבים	מדברים	נוכחים	נסתרים
רבות	מדברות	נוכחות	נסתרות

חלקי הדיבור: שם עצם, שם תואר, פועל (שם פועל), תואר הפועל, מילת יחס, מילת קישור

תחביר

דרכי ההבעה במשפט: משפט חיווי, משפט ציווי, משפט שאלה

סוגי המשפטים: משפט פשוט, משפט מורכב, משפט איחוי (מאוחד/מחובר)

סוגי הנשואים: נשוא פועלי (לרבות נשוא מורחב), נשוא שמני, נשוא קיומי (דמוי פועל: יש, אין)

התפקידים התחביריים במשפט: נושא, נשוא, אוגד, מושא, תיאור, לוואי, תמורה

סוגי התיאורים ופסוקיות התיאור: מקום, זמן, סיבה, תכלית, אופן, מצב, תנאי, ויתור

החלקים הבלתי תלויים במשפט: הסגר, פנייה, קריאה

משפטים בעלי מבנה מיוחד: נושא סתמי, חלק ייחוד, חלק כולל

קשרים לוגיים: ריבוי והוספה, צמצום, השוואה, ברירה, הדגמה, זמן, סיבה ותוצאה, תכלית, ניגוד, ויתור, תנאי

תורת הצורות

בנייני הפועל: קל-פָּעַל (פעל), נִפְעַל (נפעל), הִפְעִיל (הפעיל), הִפְעַל (הופעל), פָּעַל (פיעל), פָּעַל (פועל), הִתְפַּעֵל (התפעל)

גזרות הפועל והשם:

גזרת השלמים, גזרת המרובעים

גזרות החסרים (העלולים): חסרי פ"נ (חפ"ן), חסרי פי"צ (חפי"ץ), חסרי פ"י (חפ"י)

גזרות הנחים: נחי פ"א (נפ"א), נחי פ"ו (נפ"ו), נחי ל"ו (נל"ו), נחי ל"ה (נל"ה), נחי ל"א (נל"א), נחי ע"ו (נע"ו)

גזרת הכפולים (ע"ע)

דרכי תצורת המילים:

גזירה מסורגת: שורש ומשקל

גזירה קווית: בסיס וצורן, הלחם בסיסים, ראשי תיבות (נוטריקון)

סוגי צורנים: צורן גזירה, צורן נטייה